

Håndhygiejne

Formål: At sikre god hygiejne og dermed nedsat risiko for smittespredning mellem personalet og til borgeren og mellem borgerne.

Smittespredning via hænderne er ofte årsag til, at smitte føres videre.

En god håndhygiejne er derfor den vigtigste forholdsregel til forebyggelse af smittespredning.

- Hænderne skal plejes, så huden holdes ren, hel og glat. Sprukken hud, hud med eksem og især flossede neglebånd huser flere mikroorganismer end velplejet hud. Har man problemer med eksem på hænderne, benyttes der handsker ved alt arbejde i forbindelse med borgeren.
- Hvis huden i forvejen er irriteret, er det vigtigt at bruge en bomuldshandske under den ydre handske og at pleje huden med en fed creme. Bomuldshandsken skiftes sammen med handsken. Hudcreme må ikke smøres på hænderne lige før, man tager handsker på, da huden så er langt mere modtagelig over for kemiske påvirkninger. Cremen skal være suget helt ind i huden.
- Neglene skal holdes korte, ulakerede og velplejede, idet urenheder og bakterier samles under lange negle og ikke kan fjernes ved vask eller nås med håndsprit.

Gældende for medarbejdere der har kontakt med borgere og borgerens omgivelser er.

- Der anvendes ikke lange ærmer, fingerringe, armbåndsure, håndledssmykker, kunstige negle, plaster, fingerforbindinger, armstrømper, håndskinner eller lignende på hænder, håndled eller underarme.
- Hvis en medarbejder midlertidigt bærer håndskinne eller har sår på hænderne, er det en ledelsesmæssig opgave at vurdere, hvilke arbejdsopgaver medarbejderen kan varetage, uden at håndhygiejnen og sikkerheden for såvel medarbejder som borger tilsidesættes.

Håndhygiejne udføres

- Før og efter kontakt med borgeren eller dennes omgivelser.
- Før rene opgaver.
- Efter urene opgaver.
- Før måltider og håndtering af madvarer.
- Efter brug/skift af handsker og andre værnemidler.
- Ved synlig eller våd forurening af hænderne foretages håndvask efterfulgt af hånddesinfektion.
- Hånddesinfektion foretages altid, når boligen forlades og værnemidler er aftaget.
- OBS ved borgere med smitsom diarre skal der altid udføres håndvask efterfulgt af hånddesinfektion inden boligen forlades

Håndvask

Ved synlig eller våd forurening af hænderne foretages håndvask efterfulgt af hånddesinfektion.

Se her hvordan

<http://www.ssi.dk/~media/Indhold/DK%20-%20dansk/Smitteberedska b/Infektionshygiejne/Poster/Okt%202013%20Poster%20A4%20Haandvask%20nr%2017%20%20OfftoiletPsykiatri.ashx>

Personalesæbe og engangshåndklæder findes i alle fællesrum og alle plejeboliger.

Hånddesinfektion

Hånddesinfektion er førstevalg. Det er både mere effektivt, skånsomt og hurtigere at benytte end håndvask. Så derfor skal alle have små flasker med hånddesinfektion i lommen – både inde i plejeboliger og udekørende. Flaskerne er kun til engangsbrug. Det vil sige de ikke må genopfyldes. Når man skruer låget af starter man en uren proces, med grobund for bakterier.

OBS ved smitsom diarre skal der altid både udføres håndvask og hånddesinfektion !

Se her hvordan

<http://www.ssi.dk/~media/Indhold/DK%20-%20dansk/Smitteberedska b/Infektionshygiejne/Poster/Sept%202012%20Poster%20A4%20Haanddesinfektion%20nr%2010%20%202012.ashx> (2)

Se også Statens Serum Institut: Nationale Infektions hygiejniske retningslinjer om håndhygiejne på: www.ssi.dk

Handsker

Handsker anvendes ved risiko for forurening af hænderne og som personligt værnemiddel. Husk Brug af handsker begrænser men fjerner ikke forureningen af hænderne. Handsker kan forurenes og overføre mikroorganismer i samme grad som hænder

Generelt bør der kun anvendes pudderfri handsker, idet pudderet kan bevirke, at allergifremkaldende stoffer (latexproteiner) overføres fra handskerne til pudderet. Herved opstår der lettere kontakt til huden og evt. udvikling af kontaktallergi.

Når der arbejdes med handsker skal opmærksomheden rettes mod

- at handskerne skal være hudvenlige og kvalitetsmæssigt i stand til at beskytte mod forurening og smitsomt materiale
- at hænderne er tørre og rene inden påsætning af handsker
- at handsker aftages efter endt procedure og der fortages håndhygiejne
- at handsker skal skiftes ved lækage

Handsker benyttes

- ved personlig pleje, hvor der er risiko for kontakt med blod, herunder HIV/AIDS, hepatitis og multiresistente bakterier. Nitril handsker skal benyttes
- ved kontakt med steroidcremer/salver, Nitril handsker skal benyttes på den hånd der er i kontakt med cremen/salven
- ved injektion af cytostatika – Nitril handsker
- medicin dosering – Nitril handsker anbefales generelt ved arbejde i medicinrum og ved direkte håndtering af medicin. Handskerne skal skiftes efter 20 minutter
- ved nedre hygiejne – Nitril- eller Latexhandsker
- ved forbindingsskift – Nitril- eller Latex handsker
- Handsken skiftes: Mellem arbejds gange - også hos den samme borger
- hvis man har rifter/små sår på hænder – Nitril- eller Latexhandsker
- ved vådt og beskidt arbejde- Nitril- eller Latexhandsker
- Ved rengøring Nitril- eller Latexhandsker Handskerne skal skiftes efter 30 min.

Nitrilhandsker (anbefales)

Er lavet af acrylnitril. Yder god beskyttelse mod steroidcremer/salver og kemikalier.

Det anbefales at benytte Nitrilhandsker generelt.

Latexhandsker

Er lavet af naturgummi. Er smidig og har en god pasform. Yder optimal beskyttelse mod kropsvæsker.

Ved overfølsomhed overfor latex kan anvendes:

Latex handske der har en indercoating af neopren.

Og igen Nitrilhandsker er det foretrukne!

Se billeder her: på side 90 <http://www.ssi.dk/~media/Indhold/DK%20-%20dansk/Smitteberedskab/Infektionshygiejne/NIR/NIR%20Supplerende.ashx>

Reference: Vejledning om handsker – en vejledning om brug af handsker i laboratorier og procesindustrien er udgivet af Industriens Branchearbejdsmiljøråd, marts 2009.

Handskeguide til Hospitalerne i Region Midtjylland :

<https://www.rm.dk/siteassets/om-os/organisation/hr-afdelingen/fysisk-arbejds miljo-horsens/udgivelser/handskevejledning-feb-2016.pdf>

Instruksgruppen September 2016:
Lone Gjørtz, Karen Marie Lidegard
Inga Julie Mikkelsen, Edith Rogild,
Susanne Nørgård, Else-Marie Hansen

Revideret juli 2017
Winni Weber
Lone Gjørtz, Karen Marie Lidegard
Inga Julie Mikkelsen, Edith Rogild,
Susanne Nørgård, Else-Marie Hansen